

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2019 წლის პროგრამა

მუხლი 1. შესავალი

1. სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2019 წლის პროგრამა (შემდგომში - პროგრამა) შემუშავებულია სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად და წარმოადგენს სურსათის ბიზნესოპერატორთა სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2019 წლის სამოქმედო გეგმას.
2. პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება ხელს შეუწყობს: მოსახლეობის ჯანმრთელობის/სიცოცხლისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვას, შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას, საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას.

მუხლი 2. პროგრამის საფუძვლები

პროგრამის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსი, „სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონი, „ტექნიკური რეგლამენტების - „სურსათის/ცხოველის საკვების ჰიგიენის ზოგადი წესისა“ და „სურსათის/ცხოველის საკვების ჰიგიენის გამარტივებული წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 25 ივნისის №173 დადგენილება, „ცხოველური წარმოშობის სურსათის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების სპეციალური წესის მუხლი 5 „ბიზნესოპერატორის აღიარების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №722 დადგენილება, „ცხოველური წარმოშობის სურსათის ჰიგიენის სპეციალური წესის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 7 მარტის №90 დადგენილება, „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 16 ოქტომბრის №533 დადგენილება, „სურსათის მიკრობიოლოგიური

მაჩვენებლების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №581 დადგენილება, „სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის) მაქსიმალურად დასაშვები ზღვრის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 9 ნოემბრის №567 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - ცოცხალ ცხოველებსა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და მათი ნარჩენების მონიტორინგის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 იანვრის №22 დადგენილება, „ფარმაკოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების, მათი კლასიფიკაციისა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ნარჩენების მაქსიმალური ზღვრის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 18 დეკემბრის №639 დადგენილება, „ ტექნიკური რეგლამენტის - საქონლის ხორცისა და საქონლის ხორცის პროდუქტების ეტიკეტირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 9 მარტის №118 დადგენილება, „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში მიკვლევადობის ზოგადი პრინციპების და მოთხოვნების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №577 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - აგრარულ ბაზრებზე/ბაზრობებზე სურსათისა და ცხოველის რეალიზაციის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №417 დადგენილება, „სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 ივნისის №262 დადგენილება, „საქართველოში გამოსაყენებლად ნებადართული პესტიციდების სახელმწიფო კატალოგის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2013 წლის 29 ოქტომბრის №2-235 ბრძანება, „სასურსათო ნედლეულისა და კვების პროდუქტების ხარისხისა და უსაფრთხოების სანიტარიული წესები და ნორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის № 301/ნ ბრძანება, „მეცხოველეობაში ჰორმონული და თირეოსტატიკური მოქმედების მქონე ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და ბეტა-აგონისტების გამოყენების აკრძალვის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 11 იანვრის N10 დადგენილება, „მომხმარებლისათვის სურსათის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების თაობაზე დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 ივლისის

N301 დადგენილება, „სურსათზე კვებით ღირებულებასა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული განაცხადის განთავსების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 ნოემბრის N510 დადგენილება, „სურსათში მიკოტოქსინების განსაზღვრისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის მეთოდების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 7 ნოემბრის N497 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტი -სურსათში მიკროელემენტებისა და დამაბინძურებლების (კონტამინანტები) რაოდენობის კონტროლისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის მეთოდების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 დეკემბრის N547 დადგენილება, „ადამიანის მიერ უშუალო მოხმარებისთვის განკუთვნილი თერმულად დამუშავებული რძის ანალიზის და გამოკვლევის მეთოდების შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 13 აპრილის N195 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვთათვის გათვალისწინებული განსაკუთრებული სამედიცინო დანიშნულებისა და წონის კონტროლის მიზნით რაციონის სრულად ჩანაცვლებისათვის განკუთვნილი სურსათის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ივლისის №370 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - ხილის წვენი და ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სხვა მსგავსი პროდუქტების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 8 დეკემბრის №536 დადგენილება, „საკვებდანამატების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 23 დეკემბრის №585 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტი – ვიტამინების, მინერალების და ზოგიერთი სხვა ნივთიერების სურსათში დამატების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 ნოემბრის N508 დადგენილება, „რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 3 აპრილის N152 დადგენილება, „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის – სპირტიანი სასმელების შესახებ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 16 ნოემბრის დადგენილება, „თხილის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 აპრილის №185 დადგენილება, „თაფლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის

№714 დადგენილება, „ხორბლის ფქვილის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 27 ივლისის №376 დადგენილება.

მუხლი 3. პროგრამის მიზნები

პროგრამის მიზანია:

- ა) სურსათის ბიზნესოპერატორის სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად;
- ბ) სურსათის წარმოების, ასევე პირველადი წარმოების, გადამუშავებისა და დისტრიბუციის ეტაპებზე ბიზნესოპერატორის საქმიანობის მოქმედ კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის აღმოფხვრა;
- გ) მავნე/საქართველოს კანონმდებლობასთან შეუსაბამო სურსათის ბაზარზე განთავსების ფაქტების შემცირება;
- დ) მომხმარებელთა ინტერესების დაცვა.

მუხლი 4. პროგრამის განხორციელების უფლებამოსილება

1. სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებენ სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს (შემდგომში - სააგენტოს) უფლებამოსილი პირი.
2. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევაზე სამართალდამრღვევს აღნიშნული კოდექსის 64-ე - 74³-ე მუხლების და „სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლისა და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 179⁴, 179⁶-179⁹ მუხლების შესაბამისად, სააგენტოს უფლებამოსილი პირი გამოწერს საჯარიმო ქვითარს, რომელიც იმავდროულად არის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი.

მუხლი 5. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების მექანიზმები

1. ინსპექტირება - გეგმიური ინსპექტირება/არაგეგმიური ინსპექტირება:

ა) სააგენტოს მიერ ადამიანური და ფინანსური რესურსების გათვალისწინებით (დანართი N1.1), განსაზღვრა 2019 წელს განხორციელებელი სურსათის ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირების რაოდენობა: $N = P \times 70$.

სადაც:

- N - წლის განმავლობაში განხორციელებული გეგმური ინსპექტირების რაოდენობა;
- P - უფლებამოსილი პირების რაოდენობა;
- რიცხვი 70 - წლის განმავლობაში ერთი უფლებამოსილი პირის მიერ განხორციელებული გეგმური ინსპექტირების რაოდენობა.

ბ) ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება რისკის დონის განსაზღვრისათვის შემუშავებული 4 კრიტერიუმის ქულების დაჯამებით მიღებული შედეგების მიხედვით ამ პროგრამის დანართი №1.2-ის შესაბამისად.

გ) ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება რისკის დონის განსაზღვრის შედეგად მინიჭებული ქულების შესაბამისად, ქულების კლებადობის მიხედვით.

დ) იმ ბიზნესოპერატორის გეგმური ინსპექტირება, რომლებიც წარმოადგენენ აგრარულ ბაზრებს, საბავშვო ბაღების კვების ბლოკებს, ახორციელებენ თხილისა და დაფნის ექსპორტს, ევროკავშირში თევზისა და თევზის პროდუქტების ექსპორტს, ცხოველის დაკვლას ან/და ნედლი რძის თერმულ დამუშავებას, განხორციელდება რისკის დონის განსაზღვრის გარეშე შემდეგი სიხშირით:

დ.ა) აგრარული ბაზრების, საბავშვო ბაღების კვების ბლოკების, თხილისა და დაფნის ექსპორტიორების, ევროკავშირში თევზისა და თევზის პროდუქტების ექსპორტიორების, გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება წელიწადში ერთხელ;

დ.ბ) იმ ბიზნესოპერატორის მიმართ, რომლებიც ახორციელებენ ცხოველის დაკვლას, გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება წელიწადში ოთხჯერ.

დ.გ) იმ ბიზნესოპერატორის მიმართ, რომლებიც ახორციელებენ ნედლი რძის თერმულ დამუშავებას, გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება წელიწადში ორჯერ.

ე) კონკრეტული ბიზნესოპერატორისთვის ერთ კრიტერიუმში ჩამოთვლილი რამდენიმე პუნქტით განსაზღვრული ქულების შეჯამება არ ხდება. შესაბამისად, ასეთ შემთხვევაში ბიზნესოპერატორს მიენიჭება მაქსიმალური ქულა;

ვ) კრიტერიუმების შემუშავებას საფუძვლად დაედო კოდექს ალიმენტარიუსის სტანდარტი „სურსათის უვნებლობის რისკის ანალიზის სამუშაო პრინციპები“, (CAC/GLL 62-2007 “Working Principles for Risk Analysis for Food Safety for Application by Governments”), კოდექს ალიმენტარიუსის სტანდარტი „მიკრობიოლოგიური რისკების მართვის (MRM) პრინციპები“, (CAC/GLL63-2007 – “Principles and Guidelines for The Conduct of Microbiological Risk Managment), `სურსათის ბიზნესოპერატორების კლასიფიკაცია რისკის ჯგუფებში“ (KT-2-1-D3 - “Classification of Food Handling Businesses Into Risk Groups” - ლიტვის სურსათისა და ვეტერინარიის ოფისის სამუშაო ინსტრუქცია);

ზ) არაგეგმური ინსპექტირება - განხორციელდება „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“ 2015 წლის 16 ოქტომბრის საქართველოს მთავრობის №533 დადგენილების შესაბამისად.

2. მონიტორინგი:

ა) სურსათის ბიზნესოპერატორის მონიტორინგი განხორციელდება სურსათის ნიმუშების/სინჯების აღებისა და დოკუმენტური შემოწმების გზით;

ბ) მონიტორინგის ფარგლებში სურსათის ნიმუშების/სინჯების სახეობებისა და რაოდენობების განსაზღვრა განხორციელდა დანართი №1.3-ის შესაბამისად;

გ) სააგენტოს უფლებამოსილი პირების მიერ 2019 წელს ლაბორატორიულად გამოკვლეული იქნება სავარაუდოდ 4 288 სხვადასხვა დასახელების სურსათის ნიმუში/სინჯი (დანართი N1.4);

დ) დოკუმენტური შემოწმების დროს განხორციელდება:

დ.ა) სურსათის ეტიკეტის შემოწმება, კერძოდ, შემოწმდება სურსათთან დაკავშირებული ნებისმიერი ინფორმაცია, სავაჭრო ნიშანი, დასახელება, ილუსტრაცია ან სიმბოლო, განთავსებული შეფუთვაზე, დაფასობაზე ან/და მასთან დაკავშირებულ თანდართულ დოკუმენტზე;

დ.ბ) სურსათის, მასში გამოსაყენებლად განკუთვნილი ნებისმიერი ნივთიერების, სურსათთან დაკავშირებული ტარისა და შესაფუთი მასალის მიკვლევადობის შემოწმება წარმოების, გადამუშავებისა და დისტრიბუციის ეტაპებზე;

დ.გ) ბიზნესოპერატორად რეგისტრაციის შემოწმება;

დ.დ) ვეტერინარული ზედამხედველობის განხორციელების დამადასტურებელი დოკუმენტის შემოწმება;

დ. ე) სურსათის ვარგისიანობის ვადასთან დაკავშირებული ინფორმაციის შემოწმება.

3. ნიმუშის აღება და დოკუმენტური შემოწმება:

ა) ნიმუშის აღება ხორციელდება ორგანოლეპტიკური, მიკრობიოლოგიური, პარაზიტოლოგიური, ტოქსიკოლოგიური, ფიზიკურ-ქიმიური, რადიოლოგიური ან/და სხვა მაჩვენებლების გამოსაკვლევად, რათა განისაზღვროს ადამიანის ჯანმრთელობისა და სიცოცხლისათვის მოსალოდნელი რისკი;

ბ) ნიმუშის აღება შეიძლება განხორციელდეს ინსპექტირების, ზედამხედველობის, მონიტორინგის დროს ან დამოუკიდებლად;

გ) დოკუმენტური შემოწმება არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის დროსაც დამოუკიდებლად, ან სხვა მექანიზმებთან ერთად ხორციელდება სურსათის ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების შემოწმება;

დ) დოკუმენტური შემოწმება ხორციელდება ინსპექტირებისა და მონიტორინგის დროს ასევე, დამოუკიდებლად;

ე) შემოწმების პრიორიტეტი ენიჭება ხორცის სარეალიზაციო ობიექტებს, საბავშვო ბაგა-ბაღებისა და სკოლების კვების ბლოკებს. ხორცის სარეალიზაციო ობიექტებისა და საბავშვო ბაგა-ბაღების კვების ბლოკების გეგმური დოკუმენტური შემოწმება განხორციელდება წელიწადში 2-ჯერ, ხოლო სკოლების კვების ბლოკების წელიწადში ერთხელ.

ვ) არაგეგმური დოკუმენტური შემოწმება შესაძლებელია განხორციელდეს:

ვ.ა) სახელმწიფო კონტროლის შედეგების საფუძველზე, მათ შორის, სააგენტოს მიერ აღებული ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე;

ვ.ბ) სახელმწიფო, ადგილობრივი თვითმმართველობის ან სამართალდამცავი ორგანოს შეტყობინების საფუძველზე;

ვ.გ) სხვა ქვეყნის კომპეტენტური ორგანოს ან საერთაშორისო ორგანიზაციის შეტყობინების საფუძველზე, რომლის მიხედვითაც, სურსათი/ცხოველის საკვები არ შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის მოთხოვნებს;

ვ.დ) სააგენტოში შემოსული შეტყობინების საფუძველზე, რომელიც შემტყობინებელი პირისა და შეტყობინებით გათვალისწინებული ინფორმაციის იდენტიფიკაციის შესაძლებლობას იძლევა;

ვ.ე) სხვა ობიექტური გარემოების არსებობისას, რომელმაც შეიძლება რისკი შეუქმნას ადამიანის ან/და ცხოველის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

4.ზედამხედველობის დროს განხორციელდება დაკვირვება:

ა) სურსათის განადგურებაზე;

ბ) ბიზნესოპერატორის მიერ სურსათის ბაზარზე განთავსების აღკვეთაზე, ბაზრიდან და მომხმარებლისგან გამოთხოვაზე;

გ) ბიზნესოპერატორის მიერ სააგენტოს მითითებების შესრულებაზე.

მუხლი 6. მოსალოდნელი შედეგები

1. სურსათის ბიზნესოპერატორებს მიეცემათ შესაბამისი რეკომენდაციები არსებული შეუსაბამობების გამოსწორების მიზნით.

2. შემცირდება საფრთხის შემცველი სურსათის წარმოების და ბაზარზე განთავსების ფაქტები.

3. პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების სრულყოფილად განხორციელება ხელს შეუწყობს: მოსახლეობის ჯანმრთელობის, სიცოცხლისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვას, შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას, ასევე სურსათის საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას.

რეგიონი	ინსპექტორის რაოდენობა	წლის განმავლობაში ჩასატარებელი გეგმური ინსპექტირების რ-ბა (შესაბამისობის შეფასების აქტების რ-ბა)
თბილისის საქალაქო სამსახური	22	1540
აჭარის რეგიონული სამმართველო	11	770
გურიის რეგიონული სამმართველო	5	350
სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონული სამმართველო	6	420
იმერეთის რეგიონული სამმართველო	12	840

დანართი N1.1

რაჭა-ლეჩხუმი - ქვემო სვანეთის რეგიონული სამმართველო	4	280
სამცხე-ჯავახეთის რეგიონული სამმართველო	5	350
შიდა ქართლის რეგიონული სამმართველო	6	420
ქვემო ქართლის რეგიონული სამმართველო	7	490
მცხეთა-მთიანეთის რეგიონული სამმართველო	7	490
კახეთის რეგიონული სამმართველო	9	630
სულ	94	6580

დანართი N1.2

სურსათის მწარმოებელი საწარმოს რისკის დონის კრიტერიუმები

#	რისკის დონის განსაზღვრის კრიტერიუმი	ქულა
1.	გადამუშავებული სურსათი/ცხოველის საკვები:	
	ა) ცხოველური წარმოშობის სურსათი:	
	ა.ა) ხორცი და ხორცის პროდუქტები	35
	ა.ბ) რძე და რძის პროდუქტები	35
	ა.გ.) თევზი და თევზის პროდუქტები	35
	ა.დ) კვერცხი	20
	ა.ე) ცხოველური წარმოშობის სხვა სურსათი	25
	ბ) მცენარეული წარმოშობის სურსათი:	
	ბ.ა) ხილი, ბოსტნეული	15
	ბ.ბ) უალკოჰოლო სასმელები, წვენები	25
	ბ.გ) მარცვლეული, ფქვილი და პურ-ფუნთუშეულის ნაწარმი	15
	ბ.დ) კრემიანი საკონდიტრო ნაწარმი და შოკოლადი	25
	ბ.ე) შაქარი, მარილი	15
	ბ.ვ) ჩაი, ყავა	15
	ბ.ზ) საკვებდანამატები, სანელებლები, საკაზმები	25
	ბ.თ) ალკოჰოლური სასმელები	15
	ბ.ი) სასმელი წყალი	25

	ბ.ვ) მცენარეული წარმოშობის სხვა სურსათი (ზეთები, ცხიმები, მარგარინი, მაიონეზი და სხვ.)	15
	გ) ნახევარფაბრიკატები	25
	დ) სალეჭი რეზინი	15
	ე) მზა კერძები	25
	ვ) კონსერვი	35
	ზ) ბავშვთა კვების პროდუქტები	35
	თ) ცხოველთა საკვები	25
	ი) სხვა დასახელების სურსათი	15
2.	საქმიანობის ტიპი	
	ა) წარმოება, გადამუშავება, ცხოველთა დაკვლა	20
	ბ) პირველადი პროდუქტების წარმოება	5
	გ) შეფუთვა	5
	დ) რძის შეგროვება	15
	ე) საბითუმო ვაჭრობა, დასაწყობება, დისტრიბუცია	5
	ვ) საცალო ვაჭრობა მაღაზიებში	5
	ზ) საცალო ვაჭრობა ბაზრებში და მოძრავ ობიექტებში	5
	თ) საზოგადოებრივი კვება:	
	თ.ა) კაფე, რესტორანი, ბუფეტი, სასადილო და ა.შ.	10
	თ.ბ) ბუფეტი საკოლამდელი ბავშვებისათვის	15
	თ.გ) ბუფეტი სკოლის ასაკის ბავშვებისათვის	10
3.	მეწარმის სტატუსი	
	ა) 500 000 და მეტი	15
	გ) 0-დან 500 000-მდე	5
	დ) ახლად რეგისტრირებული მეწარმე	10
4.	ბიზნესოპერატორის ისტორია (ბოლოს განხორციელებული სახელმწიფო კონტროლის მიხედვით) :	
	ა) სააგენტოს მიერ გამოვლენილი სამართალდარღვევა	
	ა.ა) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 64-ე მუხლით	30
	ა.ბ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით	30
	ა.გ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე მუხლის მე-3 ნაწილით	10
	ა.დ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე მუხლის მე-4, მე-5 და მე-6 ნაწილებით	20

ა.ე) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის პირველი, მე-3 და 3 ¹ ნაწილებით	30
ა.ვ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 67-ე მუხლით	20
ა.ზ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 68-ე მუხლის პირველი ნაწილით	20
ა.თ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 68-ე მუხლის მე-2, მე-3 და მე-4 ნაწილებით	30
ა.ი) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 70-ე მუხლით	20
ა.კ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 74 ¹ მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით	10
ა.ლ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 74 ¹ მუხლის მე-2 და მე-4 ნაწილებით	30
ა.მ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 74 ² მუხლით	30
ა.ნ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 74 ³ მუხლით	10
ა.ო) სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლით	20
ბ) შეტყობინება RASFF-დან	30
გ) სახელმწიფო კონტროლი არ განხორციელებულა	30
დ) სახელმწიფო კონტროლისას ჯარიმა არ განხორციელებულა	0

დანართი N1.3

მონიტორინგი - ნიმუშის აღება

მეთოდოლოგია

მონიტორინგის დროს ასაღები სურსათის ნიმუშების სახეობებისა და რაოდენობების განსაზღვრისას გათვალისწინებული იქნა:

1. სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 26¹ მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნები:

- 1.1. წინა წლებში მოსახლეობას კვებითი მოშხამვების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ეპიდემიების, სხვა საკვებისმიერი მასობრივი დაავადებების გაჩენის შემთხვევები;
  - 1.2. სურსათის მიკრობიოლოგიური, ქიმიური ან ფიზიკური დაბინძურების შემთხვევები;
  - 1.3. გარემოს დაბინძურების შემთხვევები;
  - 1.4. მომხმარებელთა მოტყუებისა და შეცდომაში შეყვანის შემთხვევები;
  - 1.5. სააგენტოს მიერ საანგარიშო წელს და წინა წლებში განხორციელებული საქმიანობების შედარებითი ანალიზი.
2. ასაღები ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრის მიზნით: საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 იანვრის №22 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი - ცოცხალ ცხოველებსა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ზოგიერთი ნივთიერების (სუბსტანციის) და მათი ნარჩენების მონიტორინგის წესისა“ და საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 18 დეკემბრის №639 დადგენილებით დამტკიცებული „ფარმაკოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების, მათი კლასიფიკაციისა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ნარჩენების მაქსიმალური ზღვრის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

ქულების მინიჭების მატრიცა

ალბათობა	სიმძიმე		
	1	2	3
1	1	2	3
2	2	4	6
3	3	6	9

დაბალი რისკი - $(1 - 3) = 0,05$ ქულა

საშუალო რისკი - $(4) = 0,15$ ქულა

მაღალი რისკი - $(6 - 9) = 0,5$ ქულა

სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების და სურსათის უვნებლობის მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების განსაზღვრა მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

- მიკრობიოლოგიური საფრთხის კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით);
- წინა წლის სურსათის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების ანალიზი;
- მოსახლეობაში კვებითი მომხამვების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ეპიდემიების, სხვა საკვებისმიერი მასობრივი დაავადებების გაჩენის შემთხვევები.

თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტი.

კრიტერიუმი – მიკრობიოლოგიური საფრთხის კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით)

იდენტიფიცირებული იქნა 5 მიკრობიოლოგიური მაჩვენებელი: სალმონელა, *Listeria monocytogenes*, სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი, ჰისტამინი, ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სალმონელა - 0,05 ქულა;
- *Listeria monocytogenes* – 0,05 ქულა;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი – 0,05 ქულა;
- ჰისტამინი - 0,5 ქულა;
- ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე – 0,5.

კრიტერიუმი – წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგები

სააგენტოს 2018 წლის მონაცემებით:

- სურსათში სალმონელას კვლევა - აღებული იქნა სურსათის 830 ნიმუში, სალმონელა აღმოჩნდა 6 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 0,72%;
- სურსათში *Listeria monocytogenes*-ის კვლევა - აღებული იქნა სურსათის 200 ნიმუში, *Listeria monocytogenes* არ აღმოჩენილა არცერთ ნიმუშში. ამდენად, დარღვევამ შეადგინა 0%;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი – აღებული იქნა სურსათის 60 ნიმუში, სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი არ აღმოჩენილა არცერთ ნიმუშში. ამდენად, დარღვევამ შეადგინა 0%;
- ჰისტამინი - აღებული იქნა სურსათის 180 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. ამდენად, დარღვევამ შეადგინა 0%;
- ბრუცელოზი – აღებული იქნა ნედლი რძის 220 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 35 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 15,9%.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევების 0-დან 3%-ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- დარღვევების 3-ზე მეტი 10%-ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;
- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სურსათში სალმონელას კვლევა - 0,05 ქულა;
- სურსათში *Listeria monocytogenes*-ის კვლევა - 0,05 ქულა;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი - 0,05 ქულა;
- ჰისტამინი - 0,05 ქულა;
- ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე - 0,5.

კრიტერიუმი – მოსახლეობაში კვებითი მოშხამვების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ეპიდემიების, სხვა საკვებისმიერი მასობრივი დაავადებების გაჩენის შემთხვევები

გამოყენებული იქნა დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის 2018 წლის (28.12.2018 წელი) წინასწარი სტატისტიკური მონაცემები.

- სალმონელოზი - 267 შემთხვევა;
- ლისტერიოზი - 0 შემთხვევა (ლისტერიოზზე ეპიდზედამხედველობა არ არის დამყარებული);
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი - მონაცემები არ არსებობს;
- ჰისტამინი - მონაცემები არ არსებობს;
- ბრუცელოზი - 194 შემთხვევა.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- შემთხვევების რაოდენობა 0-დან 150-ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;
- შემთხვევების რაოდენობა 151-დან 300-ჩათვლით და შემთხვევების შესახებ მონაცემების არასებობა მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;
- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 300-ზე მეტი შემთხვევა.

შენიშვნა: დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან მონაცემების არასებობის გამო, ყველა დანარჩენი მაჩვენებელი (ჰისტამინის გარდა) შეფასდა დაბალ რისკად. თევზის საექსპორტო პოტენციალის გათვალისწინებით, ჰისტამინი შეფასდა მაღალ რისკად.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სალმონელა - 0,15 ქულა;
- *Listeria monocytogenes* - 0,05 ქულა;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი - 0,05 ქულა;
- ჰისტამინი - 0,5 ქულა;
- ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე - 0,15 ქულა.

მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტის დადგენა

შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები:

მაჩვენებელი	კრიტერიუმ ო - 1	კრიტერიუმ ო - 2	კრიტერიუმ ო - 3	მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტი
სალმონელა	0,05	0,05	0,15	0,25
Listeria monocytogenes	0,05	0,05	0,05	0,15
სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი	0,05	0,05	0,05	0,15
ჰისტამინი	0,5	0,05	0,5	1,05
ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე	0,5	0,5	0,15	1,15

მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისათვის სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობის დადგენა

სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა ერთი წლის განმავლობაში. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით 2016 წელს ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ **547 კგ. სურსათი** (*შენიშვნა: 2018 წლის ოთხივე კვარტლის მონაცემები ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის შესახებ არ არის ცნობილი*).

თვითონ სურსათის დაყოფა მოხდა პირობითად 7 სახეობად - ხორცი და ხორცის პროდუქტები (მ.შ. ფრინველის ხორცი), თევზი და თევზის პროდუქტები, რძე და რძის პროდუქტები, კვერცხი და კვერცხის პროდუქტები, ჩვილ ბავშვთა და ბავშვთა კვება, არაცხოველური წარმოშობის სურსათი და სასმელები.

საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №581 დადგენილებით დამტკიცებული „სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ გათვალისწინებით:

- **სალმონელას** ლაბორატორიული ტესტირება კვლევა ხორციელდება ყველა სახეობის სურსათზე, სურსათში სალმონელას კვლევის მაჩვენებლის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა ერთი წლის განმავლობაში ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის საერთო რაოდენობა (**547 კილოგრამი**).

- **Listeria monocytogenes**-ზე ლაბორატორიული ტესტირება ხორციელდება ჩვილ ბავშვთა და ბავშვთა კვების სურსათზე, ასევე, მზა სურსათზე. ამდენად, სურსათში Listeria monocytogenes კვლევის მაჩვენებლის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა ერთი წლის განმავლობაში ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის საერთო რაოდენობის 35%, რამაც შეადგინა 191 კილოგრამი.

- **სტაფილოკოკურ ენტეროტოქსინზე** ლაბორატორიული ტესტირება ხორციელდება ყველში, მშრალ რძესა და მშრალ შრატში საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის „ მონაცემებით 2017 წელს ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ **168 კგ. რძე და რძის პროდუქტები**. ამდენად, სურსათში სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინის კვლევის მაჩვენებლის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა ერთი წლის განმავლობაში ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული რძისა და რძის პროდუქტების საერთო რაოდენობის 20%, რამაც შეადგინა **33,6 კილოგრამი**.

- **ჰისტამინის** ლაბორატორიული ტესტირება ხორციელდება მხოლოდ თევზზე. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის (ექსპორტი) და სურსათის ეროვნულ სააგენტოში არსებული (წარმოება) მონაცემებით 2016 წელს ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ **4,9 კგ. თევზი და თევზის პროდუქტი**. ამდენად, სურსათში ჰისტამინის კვლევის მაჩვენებლის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა ერთი წლის განმავლობაში ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული თევზისა და თევზის პროდუქტების საერთო რაოდენობა (**4,9 კილოგრამი**).

- **ბრუცელოზის** გამომწვევის ლაბორატორიული კვლევები ვრცელდება ნედლ რძეზე. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით 2016 წელს ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ **168 კგ. რძე და რძის პროდუქტები**. ამდენად, ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე მაჩვენებლის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა ერთი წლის განმავლობაში ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული რძე და რძის პროდუქტების საერთო რაოდენობა (**168 კილოგრამი**).

აღნიშნულისა და საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №581 დადგენილებით დამტკიცებული „სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების შესახებ“- ტექნიკური რეგლამენტის" გათვალისწინებით, წლის განმავლობაში სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times A \times X \times n$

სადაც, N არის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობა

K – მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტი

A – ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა ერთი წლის განმავლობაში.

n - მაჩვენებლის ტექნიკური რეგლამენტის ნიმუშის აღების გეგმის მიხედვით განსაზღვრული რაოდენობა.

ამდენად, 2018 წელს სურსათის ასაღებმა ნიმუშებმა შეადგინა:

– **სურსათში სალმონელას კვლევა**

$N = K \times A \times X \times n = 0,25 \times 547 \times 5 = 684$ ნიმუში. ტექნიკური რეგლამენტის ნიმუშის აღების გეგმის მიხედვით, ჩვილ ბავშვთა კვებისათვის განკუთვნილი სურსათის შემთხვევაში პარტიიდან გამოკვლევისათვის აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობა წარმოადგენს 30 ნიმუშს, სალმონელას კვლევისათვის აღებული უნდა იქნეს 800 ერთეული ნიმუში.

– **სურსათში Listeria monocytogenes-ის კვლევა**

$N = K \times A \times n = 0,15 \times 191 \times 5 = 143$ ნიმუში. ტექნიკური რეგლამენტის ნიმუშის აღების გეგმის მიხედვით, ჩვილ ბავშვთა კვებისათვის განკუთვნილი სურსათის შემთხვევაში პარტიიდან გამოკვლევისათვის აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობა წარმოადგენს 10 ნიმუშს, ამდენად, *Listeria monocytogenes* კვლევისათვის აღებული უნდა იქნეს 200 ერთეული ნიმუში.

– სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი

$N = K \times A \times n = 0,15 \times 33,6 \times 5 = 25$ ნიმუში;

– ჰისტამინი

$N = K \times A \times n = 1,05 \times 4,9 \times 9 = 46$ ნიმუში. თევზის (შავი ზღვის ქაფშიას) ევროპის ქვეყნებში ექსპორტის ხელშეწყობის მიზნით და ევროკავშირის მოთხოვნების გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია აღებული იქნეს თევზის ნიმუშების 2,5-ჯერ მეტი ჯერადობით.

ამდენად, ჰისტამინის ლაბორატორიული კვლევისათვის აღებული უნდა იქნეს 117 ერთეული ნიმუში. – ბრუცელაზის გამომწვევი

$N = K \times A \times n = 1,15 \times 168 = 193 = 220$ ნიმუში (შენიშვნა: ტექნიკური რეგლამენტით არ არის გათვალისწინებული).

სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების განსაზღვრა

სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

- სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების განსაზღვრა საფრთხის გამოვლენის ალბათობისა და მისი სიმძიმის გათვალისწინებით;
- წინა წლის სურსათის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების ანალიზი;
- არამიკრობული ბუნების კვებითი მოშხამვები.

თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების კოეფიციენტი.

იდენტიფიცირებული იქნა 3 საკვლევი კომპონენტი: არაცხოველური წარმოშობის სურსათი; მცენარეულ სურსათში პესტიციდების შემცველობის განსაზღვრა; სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა.

კრიტერიუმი – სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების განსაზღვრა საფრთხის გამოვლენის ალბათობისა და მისი სიმძიმის გათვალისწინებით;

- განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათი - 0,05 ქულა;
- მცენარეულ სურსათში პესტიციდების შემცველობის განსაზღვრა - 0,05 ქულა;
- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა - 0,05.

კრიტერიუმი – წინა წლის სურსათის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების ანალიზი
სააგენტოს 2018 წლის მონაცემებით:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათი - აღებული იქნა სურსათის 576 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 28 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 4,86%;
- მცენარეულ სურსათში პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობის განსაზღვრა - აღებული იქნა სურსათის 85 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. დარღვევამ შეადგინა 0%;
- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა - აღებული იქნა სურსათის 210 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 1,43%;

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევების 0-დან 3%-ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;
- დარღვევების 3-ზე მეტი 10%-ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;
- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათი - 0,15 ქულა;
- მცენარეულ სურსათში პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობის განსაზღვრა - 0,05 ქულა;
- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა - 0,05 ქულა.

კრიტერიუმი – არამიკრობული ბუნების კვებითი მოშხამვები

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათი - მონაცემები არ არსებობს;
- მცენარეულ სურსათში პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობის განსაზღვრა - მონაცემები არ არსებობს;
- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა - მონაცემები არ არსებობს.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათი - 0,05;
- მცენარეულ სურსათში პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობის განსაზღვრა - 0,05;
- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა - 0,05.

შენიშვნა: მონაცემების არარსებობის გამო, ყველა მაჩვენებელი შეფასდა დაბალ რისკად.

სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების მაჩვენებლის კოეფიციენტის დადგენა

შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები:

მაჩვენებელი	კრიტერიუმი - 1	კრიტერიუმი - 2	კრიტერიუმი - 3	მაჩვენებლის კოეფიციენტი
არაცხოველური წარმოშობის სურსათი	0,05	0,15	0,05	0,25
მცენარეულ სურსათში პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობის განსაზღვრა	0,05	0,05	0,05	0,15
სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა	0,05	0,05	0,05	0,15

სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის), პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისათვის სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობის დადგენა

სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა ერთი წლის განმავლობაში. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით 2017 წელს ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ **547 კგ. სურსათი, მათ შორის მცენარეული წარმოშობის სურსათმა შეადგინა 300 კგ.** (შენიშვნა: 2017 წლის ოთხივე კვარტლის მონაცემები ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის შესახებ არ არის ცნობილი).

სამივე საკვლევი მაჩვენებლის შემთხვევაში (არაცხოველური წარმოშობის სურსათისა და მცენარეულ სურსათში პესტიციდების ნარჩენი რაოდენობის განსაზღვრა და სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა) პირობითად მიღებული იქნა 300 კგ მცენარეული წარმოშობის სურსათის ერთი ადამიანის მიერ მოხმარება (სულ: **340 კგ. სურსათი**).

„სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის) მაქსიმალურად დასაშვები ზღვრის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 9 ნოემბრის №567 დადგენილებით, „თხილის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 აპრილის №185 დადგენილებით, „თაფლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №714 დადგენილებითა და „ხორბლის ფქვილის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 27 ივლისის №376 დადგენილებით გათვალისწინებული სახელმწიფო კონტროლის მიზნით, ამასთანავე, 2018 წლის პირველი ივლისიდან საქართველოს

მთავრობის 2017 წლის 8 დეკემბრის №536 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი – ხილის წვენისა და ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სხვა მსგავსი პროდუქტების შესახებ“ ძალაში შესვლის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია, არაცხოველური წარმოშობის სურსათის სააგენტოს მიერ ასაღები ნიმუშების რაოდენობა გაზრდილი იქნას 2,35-ჯერ.

იმის გათვალისწინებით, რომ „სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 ივნისის №262 დადგენილება ძალაში შევიდა 2017 წლის პირველი აგვისტოდან და სააგენტოში არ არის დაგროვებული საკმარისი მონაცემები სურსათში აღნიშნულის მონიტორინგის შედეგების თაობაზე, „სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრისათვის“ სააგენტოს მიერ ასაღები ნიმუშების რაოდენობა გაზრდილი იქნას 3-ჯერ.

ამდენად, „მცენარეულ სურსათში პესტიციდების შემცველობის განსაზღვრას“ შემთხვევაში სურსათის ნიმუშების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times X \times A$; „სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრის“ შემთხვევაში $N = K \times X \times A \times X \times 3$; ხოლო, „არაცხოველური წარმოშობის სურსათის“ მაჩვენებლის შემთხვევაში - $N = K \times X \times A \times X \times 2,35$.

სადაც, N არის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობა

K – მაჩვენებლის კოეფიციენტი

A – ერთი ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა ერთი წლის განმავლობაში.

ასაღები სურსათის ნიმუშებმა შეადგინა:

არაცხოველური წარმოშობის სურსათის კვლევა

$N = K \times X \times A \times X \times 4 = 0,25 \times 340 \times 2,35 = 200$ ნიმუში;

მცენარეულ სურსათში პესტიციდების შემცველობის განსაზღვრა

$N = K \times X \times A = 0,15 \times 340 = 50$ ნიმუში;

სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა

$N = K \times X \times A = 0,15 \times 340 \times 3 = 150$ ნიმუში.

სასმელი წყლის ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების განსაზღვრა

სასმელი წყლის ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

- სასმელი წყლის მიღებით გამოწვეული დაავადებების ალბათობა - მისი სიმძიმის გათვალისწინებით
- წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შეფასება
- მოსახლეობაში სასმელი წყლით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, სპორადული შემთხვევები/ეპიდემიები

თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა სასმელი წყლის ლაბორატორიული კვლევის კოეფიციენტი.

კრიტერიუმი - სასმელი წყლის მიღებით გამოწვეული დაავადებების ალბათობა - მისი სიმძიმის გათვალისწინებით

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სასმელი წყალი - 0,15 ქულა.

კრიტერიუმი – წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შეფასება

2018 წლის მონაცემებით:

- სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული) - აღებული იქნა სურსათის 576 ნიმუში/სინჯი, დარღვევა გამოვლინდა 246 სინჯში. დარღვევამ შეადგინა 42,7%;

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევების 0-დან 3%-ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- დარღვევების 3-ზე მეტი 10%-ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;

- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული) - 0,5 ქულა.

კრიტერიუმი – მოსახლეობაში სასმელი წყლით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, სპორადული შემთხვევები/ეპიდემიები

- სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული) - მონაცემების არარსებობის გამო, დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის შეტყობინებას დაქვემდებარებული ავადმყოფობებიდან გამოყოფილი იქნა დაავადებები, რომლებიც შესაძლოა უკავშირდებოდეს სასმელ წყალს, კერძოდ, გამოყენებული იქნა დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის 2018 წლის წინასწარი სტატისტიკური მონაცემები:

- სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეების შემთხვევათა რაოდენობა – 17 279 შემთხვევა;

- შიგელოზი - 606 შემთხვევა;

- ვირუსული ჰეპატიტი A – 58 შემთხვევა.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- შემთხვევების რაოდენობა 0-დან 150-ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- შემთხვევების რაოდენობა 151-დან 300-ჩათვლით და შემთხვევების შესახებ მონაცემების არარსებობა მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;

- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 300-ზე მეტი შემთხვევა.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული) - 0,5 ქულა.

სასმელი წყლის სინჯების კოეფიციენტის დადგენა

შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები:

– სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული)- $0,15 + 0,5 + 0,5 = 1,15$ ქულა.

ლაბორატორიული კვლევისათვის სასმელი წყლის სინჯების რაოდენობის დადგენა

სასმელი წყლის სინჯების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილებით დამტკიცებული „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-2 მუხლის №7 ცხრილით მიმწოდებლის მიერ გამანაწილებელ ქსელში სასმელი წყლის გამოსაკვლევი სინჯების რაოდენობა. წინა წლების სასმელი წყლის სინჯების ლაბორატორიული კვლევის შედეგებში მიკრობული დაბინძურების მაღალი მაჩვენებლისა და დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის სტატისტიკის გათვალისწინებით, შერჩეული იქნა 100 000-ზე მეტ მოსახლეზე მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის საკონტროლო სინჯების რაოდენობა, რაც ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად შეადგენს 365 სინჯს.

სასმელი წყლის ასაღები სინჯების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times X \times A$

სადაც, N არის ასაღები სინჯების რაოდენობა

K – მაჩვენებლის კოეფიციენტი

A – 100 000-ზე მეტ მოსახლეზე მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის საკონტროლო სინჯების რაოდენობა

ასაღები სასმელი წყლის სინჯებმა შეადგინა:

$N = K \times X \times A = 1,15 \times 365 = 419,75 = 420$ სინჯი.

სხვა ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების განსაზღვრა

სურსათის ლაბორატორიული კვლევისათვის მიკრობიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების გარდა, ახალი ტექნიკური რეგლამენტებით განსაზღვრული მაჩვენებლების კონტროლის, მომხმარებელთა და ქვეყნის ინტერესების გათვალისწინებისა და დაცვის (მ.შ. ფალსიფიკაციისაგან) მიზნით განსაზღვრული იქნა 6 პროგრამა: რძესა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმების აღმოჩენა; ყველში რძის ფხვნილის აღმოჩენა; ალკოჰოლური სასმელები; სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა; ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა; RASFF-ის შეტყობინებების თანახმად სურსათში საღებავების: Sudan I; Sudan II; Sudan III; Sudan IV; Sudan orange G; Sudan Red G; Sudan Red 7 B და Para Red კვლევა.

2018 წლის მონაცემებით:

– რძესა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმების აღმოჩენა - აღებული იქნა სურსათის 40 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 14 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 35%;

- ყველში რძის ფხვნილის აღმოჩენა - აღებული იქნა სურსათის 168 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 1,79%;

- ალკოჰოლური სასმელები (მ.შ. ჩამოსასხმელი) - აღებული იქნა სურსათის 108 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 2,78%;
- სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა - აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 1 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 3,33%;
- ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა - აღებული იქნა სურსათის 140 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 34 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 24,29%;
- სურსათში საღებავების: Sudan I; Sudan II; Sudan III; Sudan IV; Sudan orange G; Sudan Red G; Sudan Red 7 B და Para Red კვლევა - სააგენტოს მიერ არ გამოკვლეულა, აღნიშნული საღებავის არსებობა სურსათში ცნობილი გახდა RASFF-ის შეტყობინებით.

ბოლო 5 წლის მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

- **რძისა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმების აღმოჩენა** - ამ მაჩვენებლის ლაბორატორიული კვლევის მიზნით ნიმუშების სათანადო წესით აღება და ლაბორატორიული ტესტირების განხორციელება სააგენტოს მიერ დაწყებული იქნა „რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ ძალაში შესვლის, კერძოდ, 2015 წლის პირველი აგვისტოდან.

2015 წელს - აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 150 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 30 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 20 %;

2016 წელს - აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 250 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 17 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 6,8 %;

2017 წელს - დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %;

2018 წელს - აღებული იქნა სურსათის 40 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 14 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 35%;

2015-2017 წლებში რძისა და რძის ნაწარმში გამოვლენილი დარღვევების კლების ტენდენციის მიუხედავად, 2018 წელს დარღვევების რაოდენობამ მკვეთრად მოიმატა.

- **ყველში რძის ფხვნილის აღმოჩენა** - ამ მაჩვენებლის ლაბორატორიული კვლევის მიზნით ნიმუშების სათანადო წესით აღება და ლაბორატორიული ტესტირების განხორციელება სააგენტოს მიერ დაწყებული იქნა „რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი“-ში 2017 წლის 22 მაისს შეტანილი ცვლილების შემდგომ, ამდენად, ამ მაჩვენებელზე სააგენტო ფლობს მხოლოდ 2 წლის სტატისტიკური მონაცემებს:

2017 წელს - აღებული იქნა სურსათის 21 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 10 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 47,62%;

2018 წელს - აღებული იქნა სურსათის 168 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 1,79%;

ამდენად, დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა მკვეთრად იკლო.

- **ალკოჰოლური სასმელები (მ.შ. ჩამოსასხმელი)** - ამ მაჩვენებლის ლაბორატორიული კვლევის ბოლო 5 წლის მონაცემებით:

2014 წელს - აღებული იქნა ალკოჰოლური სასმელების 125 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 27 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 21,6 %;

2015 წელს - აღებული იქნა ალკოჰოლური სასმელების 442 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 66 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 14,9 %;

2016 წელს - აღებული იქნა ალკოჰოლური სასმელების 403 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 53 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 13 %;

2017 წელს - დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 6,61 %;

2018 წელს - აღებული იქნა ალკოჰოლური სასმელების 108 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 2,78%.

ამდენად, აღინიშნება დარღვევის პროცენტული მაჩვენებლის კლება.

- **სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა** - ამ მაჩვენებლის ლაბორატორიული კვლევის მიზნით ნიმუშების სათანადო წესით აღება და ლაბორატორიული ტესტირების განხორციელება სააგენტოს მიერ დაწყებული იქნა „სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის ამოქმედებისთანავე, კერძოდ, 2014 წლის 11 დეკემბრიდან.

2014 წელს - აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %;

2015 წელს - აღებული იქნა სურსათის 100 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 2 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 2 %;

2016 წელს - აღებული იქნა სურსათის 200 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 2 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 1 %;

2017 წელს - დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %;

2018 წელს - აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 1 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 1 %;

ამდენად, სიტუაცია წლების განმავლობაში თითქმის ერთნაირია.

- **ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა** - ამ მაჩვენებლის ლაბორატორიული კვლევის მიზნით ნიმუშების სათანადო წესით აღება და ლაბორატორიული ტესტირების განხორციელება სააგენტოს მიერ დაწყებული იქნა 2014 წლიდან.

2014 წელს - აღებული იქნა სურსათის 122 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 7 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 5,74 %;

2015 წელს - აღებული იქნა სურსათის 98 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 7 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 7,14 %;

2016 წელს - სურსათის 100 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 4 ნიმუშში. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 4 %;

2017 წელს - დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 13,33 %;

2018 წელს - დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 24,29 %.

ამდენად, 2018 წელს აღინიშნება დარღვევის პროცენტული მაჩვენებლის მკვეთრი მატება.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ლაბორატორიული კვლევების მიზნით ასაღები ნიმუშების რაოდენობა შესაძლებელია:

- შემცირებული იქნეს 2 პროგრამაში: ყველში რძის ფხვნილის აღმოჩენა და ალკოჰოლური სასმელები.
- იგივე რაოდენობით ლაბორატორიული ტესტირების განხორციელება - სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრის პროგრამით;
- ლაბორატორიული ტესტირების გაძლიერება და შესაბამისად, ასაღები ნიმუშების გაზრდა შემდეგ პროგრამებში: რძესა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმების აღმოჩენა და ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა.

ამდენად, ასაღები სურსათის ნიმუშებმა შეადგინა:

რძესა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმების აღმოჩენა - 60 ნიმუში;

ყველში რძის ფხვნილის აღმოჩენა - 42 ნიმუში;

ალკოჰოლური სასმელები (მ.შ. ჩამოსასხმელი) - 75 ნიმუში;

სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა - 30 ნიმუში;

ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა - 150 ნიმუში;

სურსათში საღებავების: Sudan I; Sudan II; Sudan III; Sudan IV; Sudan orange G; Sudan Red G; Sudan Red 7 B და Para Red კვლევა - 10 ნიმუში.

ცხოველური წარმოშობის სურსათში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა

წარმოებული სურსათის რაოდენობების შესახებ ინფორმაცია აღებული იქნა საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურისა და სურსათის ეროვნულ სააგენტოში არსებული მონაცემებიდან.

- **მსხვილფეხა საქონელი** - ნიმუშების მინიმალური რაოდენობა, რომელიც უნდა გაკონტროლდეს ყველა სახეობის ნარჩენებსა და ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე), უნდა შეადგენდეს წინა წელს დაკლული ცხოველების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 0,4%-ს და დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – 0,25%, რომელიც დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა.ა) ნიმუშების ნახევარი აღებული უნდა იქნეს ცოცხალი ცხოველებისგან, მათი შენახვის ადგილზე. გამონაკლისის სახით, დასაშვებია 25% ნიმუშებისა, „ა“ ჯგუფის (5) ნივთიერების (სუბსტანციის) გამოკვლევისათვის, განხორციელდეს ცხოველის საკვებში, წყალსა და სხვა მასალებში;

ა.ბ) ნიმუშების ნახევარი აღებული უნდა იქნეს სასაკლაოზე;

ა.გ) „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის, ყოველწლიურად კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ ჯგუფისათვის განსაზღვრული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 5%-ში;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – 0,15 %, რომელთაგან:

ბ.ა) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 10% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ) დანარჩენი 30 % – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია ქვეყანაში წარმოებული მსხვილფეხა საქონლის ხორცის რაოდენობა 2017 წლის მდგომარეობით და იგი შეადგენს 21,4 ათას ტონას.

სააგენტოში არსებული 2018 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული იქნა 160 785 სული მსხვილფეხა საქონელი (1 მსხვილფეხა საქონელი × 180 კგ, დაახლოებით 28,941 ათასი ტონა), აღნიშნული მონაცემის გათვალისწინებით 2018 წელს სავარაუდოდ დაკლული იქნება 192 942 სული მსხვილფეხა საქონელი.

ამდენად, 2019 წელს დასაკლავი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 772 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:

✓ „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 482 ნიმუში, მ.შ. 280 ნიმუში - ცოცხალი ცხოველებიდან და 202 ნიმუში - სურსათი (ხორცი);

✓ „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 289 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 87 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 87 ნიმუში, "ბ" (3) ჯგუფზე - 29 ნიმუში და დანარჩენი 86 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს მსხვილფეხა საქონლის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 492 ერთეული.

- **ღორი** - ღორების მინიმალური რაოდენობა, რომელიც ყოველწლიურად უნდა გაკონტროლდეს ყველა სახეობის ნარჩენებსა და ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე), უნდა

შეადგენდეს წინა წელს დაკლული ღორების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 0,05 %-ს და დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – 0,02 %;

ა.ა) იმ შემთხვევაში, თუ ნიმუშების აღება ხდება სასაკლაოზე, აუცილებელია დამატებით, ფერმის დონეზე, ანალიზი ჩატარდეს:

ა.ა.ა) ცხოველისთვის განკუთვნილ სასმელ წყალს;

ა.ა.ბ) ცხოველის საკვებს;

ა.ა.გ) ექსკრემენტებს.

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის ყოველწლიურად კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ ჯგუფისათვის განსაზღვრული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 5%-ში და ნაშთი განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად.

ბ) ჯგუფი „ბ“ – 0,03%, რომელთაგან ნიმუშები უნდა განაწილდეს შემდეგნაირად:

ბ.ა.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 10% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ.) დანარჩენი 30 % – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია წარმოებული ღორის ხორცის რაოდენობა 2017 წლის მდგომარეობით და იგი შეადგენს 15,5 ათას ტონა ხორცს.

სააგენტოში არსებული 2018 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული იქნა 120 250 ღორი (1 სული ღორი × 90 კგ, დაახლოებით 10,8 ათასი ტონა). აღნიშნული მონაცემით 2018 წლის ბოლომდე სავარაუდოდ დაიკვლება 144 300 სული ღორი.

ამდენად, 2019 წელს ღორიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 72 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:

✓ „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 29 ნიმუში, მ.შ. 10 ნიმუში - ცოცხალი ცხოველებიდან და 19 ნიმუში - სურსათი;

✓ „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 43 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 13 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 13 ნიმუში, "ბ" (3) ჯგუფზე - 4 ნიმუში და დანარჩენი 13 ნიმუში - უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს ღორის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 62 ერთეული.

- ცხვარი და თხა - ცხვრებისა და თხების მინიმალური რაოდენობა, რომელიც ყოველწლიურად უნდა გაკონტროლდეს ყველა სახეობის ნარჩენებსა და ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე), უნდა შეადგენდეს წინა წელს 3 თვეზე მეტი ასაკის დაკლული ცხვრებისა და თხების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 0,05 %-ს და დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – 0,01 %, რომელთაგან:

ა.ა) „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის, ყოველწლიურად კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ ჯგუფისათვის განსაზღვრული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 5%-ში;

ა.ბ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – 0,04 %, რომელთაგან ნიმუშები უნდა განაწილდეს შემდეგნაირად:

ბ.ა.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 10% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ.) დანარჩენი 30 % – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, საქართველოში წარმოებული ცხვრისა და თხის ხორცის რაოდენობა 2017 წლის მდგომარეობით შეადგენს 22,3 ათას ტონას.

სააგენტოში არსებული 2018 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული იქნა 350 766 სული ცხვარი (1 ცხვარი × 15 კგ, დაახლოებით 5.3 ათასი ტონა). აღნიშნული მონაცემით, 2018 წლის ბოლომდე სავარაუდოდ დაიკვლება 420 919 სული ცხვარი.

ამდენად, 2019 წელს წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 210 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:

✓ „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 42 ნიმუში, მ.შ. 25 ნიმუში - ცოცხალი წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვიდან და 17 ნიმუში - სურსათი (ხორცი);

✓ „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 168 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 51 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 51 ნიმუში და "ბ" (3) ჯგუფზე - 17 ნიმუში, დანარჩენი 51 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს დაკლული ცხვრიდან და თხიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 185 ერთეული.

- **ფრინველი** - თითოეული კატეგორიის ფრინველისათვის (ბროილერი, ამორტიზებული კვერცხმდებელი ქათამი, ინდაური და სხვ.) ყოველწლიურად ასაღები ნიმუშების რაოდენობა უნდა შეადგენდეს წლიური პროდუქციის (დაკლული წონა) ყოველ 200 ტონაზე, სულ მცირე, ერთ ნიმუშს და თუ გამოსაკვლევი ფრინველის ცალკეული კატეგორიის წლიური პროდუქცია (დაკლული წონა) აღემატება 5 000 ტონას – სულ მცირე 100 ნიმუშს ნივთიერების (სუბსტანციის) თითოეულ ჯგუფზე. ჯგუფების დაყოფა უნდა მოხდეს შემდეგი სახით:

ა) ჯგუფი „ა“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 50%;

ა.ა) ფერმის დონეზე აღებული ნიმუშების რაოდენობა უნდა შეადგენდეს ნიმუშების საერთო რაოდენობის 1/5-ს;

ა.ბ) „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის ყოველწლიურად შემოწმებული და გამოკვლეული უნდა იქნეს „ა“ ჯგუფის ნივთიერებებისათვის (სუბსტანციებისათვის) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არა უმცირეს 5%-ისა;

ა.გ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 50%, რომელთაგან:

ბ.ა) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ) ნიმუშების 10% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია წარმოებული ფრინველის ხორცის, მათ შორის ქათმის ხორცის რაოდენობა 2017 წლის მდგომარეობით და იგი შეადგენს 22,3 ათას ტონას, მათ შორის ქათმის ხორცი - 21,8 ათასი ტონას.

სააგენტოში არსებული 2018 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული ფრინველის რაოდენობამ შეადგინა 9 439 685 ფრთა (*1 ფრთა ფრინველი X 1,2 კგ - საშუალო ფრინველის წონა*). 2018 წლის განმავლობაში სავარაუდოდ დაკლული იქნება 11 327 623 ფრთა ფრინველი. აღნიშნული მონაცემი იძლევა შესაძლებლობას, რომ დათვლილი იქნას წლის განმავლობაში დაკლული ფრინველის ხორცის რაოდენობა, რაც სავარაუდოდ შეადგენს რაც შეადგენს **13 593** ტონა ფრინველის ხორცს.

ამდენად, 2019 წელს ფრინველიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 200 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:

✓ „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 100 ნიმუში, მ.შ. 10 ნიმუში - ცოცხალი ფრინველიდან და 90 ნიმუში - სურსათი (ფრინველის ხორცი);

✓ „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 100 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 30 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 30 ნიმუში და "ბ" (3) ჯგუფზე - 10 ნიმუში, დანარჩენი 30 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს ფრინველიდან ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 190 ერთეული.

- **ბოცვერი** - ყოველწლიურად დაკლული ბოცვრებიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობა უნდა შეადგენდეს 10 ნიმუშს წლიური წარმოების (დაკლული წონა) 300 ტონაზე წარმოების პირველ 3000 ტონაზე, ხოლო ყოველ მომდევნო 300 ტონაზე დამატებით 1 ნიმუშს. აღებული ნიმუშების დაყოფა ხდება შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30%, მათგან:

ა.ა) ნიმუშების 70% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ა“ (6) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ა.ბ) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ა“ სხვა ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ) ჯგუფი „ბ“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 70%, მათგან:

ბ.ა) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ) ნიმუშების 10% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მონაცემები წარმოდებული ბოცვრის ხორცის შესახებ ვერ მოიძებნა.

სააგენტოში არსებული 2018 წლის 10 თვის მონაცემებით, დაკლული იქნა - 15 050 სული ბოცვერი (1 სული ბოცვერი X 1,2 კგ - საშუალო ბოცვრის წონა/1000). აღნიშნული მონაცემი იძლევა შესაძლებლობას, რომ დათვლილი იქნას წლის განმავლობაში დაკლული ბოცვრების რაოდენობა, რაც სავარაუდოდ შეადგენს 18 060 სული ბოცვერს, **21,672 ტონას**.

ამდენად, 2019 წელს ბოცვერიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 10 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:

✓ „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 3 ნიმუში (ბოცვერის ხორცი);

✓ „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 7 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 2 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 2 ნიმუში და "ბ" (3) ჯგუფზე - 1 ნიმუში, დანარჩენი 2 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს ბოცვერიდან ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 10 ერთეული.

- **თევზი** - ფერმაში წარმოდებული თევზისათვის ყოველწლიურად ასაღები ნიმუშების რაოდენობა, ყოველი 100 ტონა წლის განმავლობაში წარმოდებული პროდუქტიდან, შეადგენს არანაკლებ 1 ნიმუშს.

გამოსავლენი ნივთიერებები (სუბსტანციები) და საანალიზო ნიმუშები უნდა დაჯგუფდეს ამ ნივთიერებათა (სუბსტანციათა) სავარაუდო გამოყენების მიხედვით. ჯგუფები დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგი სახით:

ა) ჯგუფი „ა“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 1/3;

ა.ა) ნიმუშების აღება უნდა მოხდეს ფერმის დონეზე თევზის წარმოების/მოშენების ყველა სტადიაზე, მათ შორის, იმ თევზის ჩათვლით, რომელიც მზად არის მოხმარებისათვის ბაზარზე განსათავსებლად;

ა.ბ) ზღვის ფერმებში, ნიმუშის აღების სირთულის გამო თევზის ნაცვლად შესაძლებელია განხორციელდეს ცხოველის საკვების ნიმუშის აღება;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 2/3, რომლის დროსაც ნიმუშის აღება უნდა განხორციელდეს:

ბ.ა) უპირატესად ფერმაში, თევზისგან, რომელიც მზად არის მოხმარებისათვის ბაზარზე განსათავსებლად;

ბ.ბ) ნედლი თევზისგან, გადამამუშავებელ საწარმოში ან საბითუმო ბაზრიდან, იმ პირობით, რომ დადებითი პასუხის შემთხვევაში შესაძლებელი იქნება განხორციელდეს მიკვლევადობა ფერმამდე.

ყველა შემთხვევაში, ფერმის დონეზე ნიმუში აღება რეგისტრირებული საწარმოების საერთო რაოდენობის არა უმცირეს 10%-დან.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია ქვეყანის მასშტაბით წყალსატევებში არსებული თევზის რაოდენობა 2017 წლის მდგომარეობით და შეადგენს 2 067 ტონა თევზს (ოჯახების მიხედვით).

სურსათის ეროვნულ სააგენტოში მოპოვებული (არაოფიციალური) ინფორმაციით 2018 წლის 10 თვის მდგომარეობით საქართველოს წყალსატევებში მოშენებული თევზის რაოდენობამ შეადგინა 2 042 ტონა თევზი.

ამდენად, 2019 წელს თევზიდან ასაღები ნიმუშების მინიმალურმა რაოდენობამ შეადგინა 20 ერთეული. ევროკავშირის ქვეყნებში თევზის საექსპორტო პოტენციალის გათვალისწინებით, სააგენტოს მიერ აღებული იქნება 30 ერთეული, განხორციელდება:

✓ „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 25 ნიმუში, ფერმის დონეზე;

✓ „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 30 სურსათის ნიმუში.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს თევზის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 30 ერთეული.

- მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის რძე - ძროხის რძისათვის ყოველწლიურად ასაღები ნიმუშების რაოდენობა შეადგენს ერთ ნიმუშს ყოველ 15 000 ტონა წლიურად წარმოებულ რძეზე, არანაკლებ 300 ნიმუშისა, რომელიც დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგი სახით:

ა) ნიმუშების საერთო რაოდენობის 70%-ს ლაბორატორიული გამოკვლევები უნდა ჩატარდეს ვეტერინარული პრეპარატების ნარჩენებზე. თითოეული ნიმუში გამოკვლეული უნდა იქნეს სულ მცირე, ოთხ სხვადასხვა ნივთიერებაზე (სუბსტანციაზე) – „ა“ ჯგუფიდან მე-6 პუნქტით განსაზღვრულ, (6), „ბ“ ჯგუფიდან პირველი პუნქტით განსაზღვრულ, (1), „ბ“ ჯგუფიდან (2.ა) და „ბ“ ჯგუფიდან (2.ე);

ბ) ნიმუშების 15%-ს ლაბორატორიული გამოკვლევები უნდა ჩატარდეს ჯგუფი „ბ“ (3) ნივთიერებების (სუბსტანციების) ნარჩენებზე;

გ) ნაშთი 15% უნდაგანაწილდეს საჭიროების შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით: 2017 წელს მიღებული იქნა 528 400 ტონა რძე. სააგენტოსათვის 2018 წლის მონაცემები მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის რძის რაოდენობაზე არ არის ხელმისაწვდომი. შესაბამისად, სააგენტოს მიერ გამოყენებული იქნა ადგილობრივი წარმოების რძის 2017 წლის საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის რაოდენობრივი მონაცემები (ჯამში 528 400 ტონა).

ამდენად, 2019 წელს რძის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 300 ერთეული.

- **კვერცხი** - ყოველწლიურად კვერცხის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა ყოველ 1000 ტონა მოხმარებისთვის განკუთვნილ წარმოებულ კვერცხზე შეადგენს 1 ნიმუშს, მაგრამ არანაკლებ 200 ნიმუშისა. აღებული ნიმუშების დაყოფა ხდება შემდეგნაირად:

- ნიმუშების არანაკლებ 30%-ისა აღებულ უნდა იქნეს იმ შესაფუთი საწარმოდან, რომელიც ბაზარზე ადამიანის მოხმარებისათვის ყველაზე მეტი რაოდენობით კვერცხს განათავსებს. მათგან:

ა) ნიმუშების 70% ლაბორატორიულად გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ა“ (6), ჯგუფი „ბ“ (1) და ჯგუფი „ბ“ (2. ბ), სულ მცირე, ერთ ნივთიერებაზე (სუბსტანციაზე) მაინც;

ბ) ნიმუშების 30% ლაბორატორიულად გამოკვლეული უნდა იქნეს არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია ქვეყნაში წარმოებული ქათმის კვერცხის რაოდენობა 2017 წლის მდგომარეობით და იგი შეადგენს 600,1 მილიონ ცალს ($600,1 \times 40 \text{ გრ} = 24000$ (1 კვერცხის საშუალო წონად აღებული იქნა 40 გრამი).

სააგენტოსათვის 2018 წლის ოთხივე კვარტლის მონაცემი ფრინველის კვერცხის რაოდენობაზე არ არის ხელმისაწვდომი, ხოლო 2018 წლის 3 კვარტლის მდგომარეობით წარმოებულია 464,9 მლნ ცალი კვერცხი. შესაბამისად, სააგენტოს მიერ გამოყენებული იქნა ადგილობრივი წარმოების კვერცხის 2017 წლის საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის რაოდენობრივი მონაცემები.

ამდენად, 2019 წელს ფრინველის კვერცხის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 200 ერთეული.

2019 წელს ცხოველური წარმოშობის სურსათში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევის მიზნით ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 1 469 ერთეული.

თაფლში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა

- **თაფლი** - ყოველწლიურად თაფლისთვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა, წლიური წარმოების პირველ 3000 ტონაზე, ყოველ 300 ტონისათვის შეადგენს 10 ნიმუშს. ყოველ მომდევნო 300 ტონაზე დამატებით 1 ნიმუშს. აღებული ნიმუშების დაყოფა ხდება შემდეგნაირად:

- ა) ჯგუფი „ბ“ (1) და ჯგუფ „ბ“ (2.გ)-ისთვის ნიმუშების საერთო რაოდენობის 50%;
- ბ) ჯგუფი „ბ“ (3.ა), ჯგუფ „ბ“ (3.ბ) და ჯგუფი „ბ“ (3.გ)-ისთვის ნიმუშების საერთო რაოდენობის 40%;
- გ) ნაშთი 10% უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად. მათ შორის, მიკოტოქსინების შემცველობაზე გამოკვლევების ჩატარება.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით: 2017 წელს მიღებული იქნა 2 500 ტონა თაფლი. სააგენტოსათვის 2018 წლის მონაცემები თაფლის წარმოების რაოდენობაზე არ არის ხელმისაწვდომი, შესაბამისად, სააგენტოს მიერ გამოყენებული იქნა 2017 წლის საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის რაოდენობრივი მონაცემები.

ამდენად, 2019 წელს თაფლის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 100 ერთეული.

გათვალისწინებელი ლაბორატორიული კვლევები

სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან მოწოდებული სურსათის მიღებასთან ასოცირებული დაავადებების შესახებ შეტყობინებები, რომელიც შესაძლოა უკავშირდებოდეს როგორც პათოგენური, ასევე, პირობით პათოგენური, სანიტარიული მაჩვენებლების და გაფუჭების მიკროორგანიზმებით სურსათის დაბინძურებასთან დაკავშირებულ დარღვევებს. 2018 წლის განმავლობაში სსიპ – ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან შემოსული იქნა ინფორმაცია სურსათისა და სასმელი წყლის მიღებასთან ასოცირებული დაავადებების 32 შემთხვევის შესახებ.

ამდენად, დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან მოწოდებული სურსათისმიერი დაავადებების შესახებ შეტყობინებების გათვალისწინებით, სააგენტოს მიერ განხორციელდება სავარაუდოდ სურსათის 70 ნიმუშის ლაბორატორიული კვლევა, 4 ჯგუფის მიკროორგანიზმის (სანიტარიული-მაჩვენებლები, პირობით-პათოგენური მიკროორგანიზმები, პათოგენური მიკროორგანიზმები, გაფუჭების მიკროორგანიზმები) კონტროლის მიზნით.

ამასთან, 2019 წლიდან დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან მოწოდებული სურსათისმიერი დაავადებების შესახებ შეტყობინებების გათვალისწინებით, საქართველოში პირველად განხორციელდება ჩამონარეცხების კვლევა პერსონალის ხელებიდან, აღჭურვილობიდან და ინვენტარიდან. სააგენტოს მიერ განხორციელდება სავარაუდოდ 100 ჩამონარეცხის ლაბორატორიული კვლევა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააგენტოს უფლებამოსილი პირების მიერ 2019 წელს ლაბორატორიულად გამოკვლეული იქნება სავარაუდოდ 4 288 სხვადასხვა დასახელების სურსათის ნიმუში/სინჯი (დანართი №1.4).

ქვეპროგრამა „სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლი“ 2019 წელი

ლაბორატორიული კვლევის დასახელება	ნიმუშების/ სინჯების სავარაუდო რაოდენობა
სურსათში სალმონელას კვლევა	800
სურსათში <i>Listeria monocytogenes</i> -ის კვლევა	200
სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი	25
ჰისტამინი	117
ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე	220
სურსათში სანიტარიული მაჩვენებლების, პირობით პათოგენებისა და პათოგენების კვლევა	70
არაცხოველური წარმოშობის სურსათი	200
მცენარეულ სურსათში პესტიციდების შემცველობის განსაზღვრა	50
სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა	150
სასმელი წყალი (მათ შორის დაფასოებული: ნატურალური მინერალური/წყაროს წყალი)	420
რძესა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმების აღმოჩენა	60
ყველში რძის ფხვნილის აღმოჩენა	42
ალკოჰოლური სასმელები	75
სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა	30
ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა	150
ცხოველური წარმოშობის სურსათში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა (თაფლის გარდა)	1,469

თაფლში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა	100
სურსათში საღებავების: Sudan I; Sudan II; Sudan III; Sudan IV; Sudan orange G; Sudan Red G; Sudan Red 7 B და Para Red კვლევა	10
ჩამონარეცხების კვლევა პერსონალის ხელიდან, აღჭურვილობის და ინვენტარიდან	100
ლაბორატორიული კვლევები სულ:	4288